

পানীমেটেকা : পশুধনৰ খাদ্য

পানীমেটেকা এবিধ ওপঙি থকা অপতৃণ। ইংৰাজীত ইয়াক 'waterhyacinth' বোলা হয়। প্ৰথমে ১৯০৫-০৬ চনত সৌন্দৰ্য্য বঢ়োৱা উদ্ভিদ হিচাপে ভাৰতবৰ্ষলৈ আনিছিল। পিচত ভাৰতৰ সকলো ঠাইতে বিয়পি পৰে প্ৰায় ৬০০,০০০ হেক্টৰ আয়তন পানীত। অসমৰ নদ-নদী, খাল-বিল সকলো ঠাইতে বিয়পি পৰি খেতি-বাতি, মাছ ৰোপণত বহুত বাধাৰ সৃষ্টি কৰিছে। ইয়াক নিৰ্মূল কৰিবৰ বাবে বহুতো যান্ত্ৰিক আৰু ৰাসায়নিক পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে যদিও ব্যয়বহুল হোৱাৰ বাবে আশাতীত কৃতকাৰ্যতা লাভ কৰিব পৰা নাই। পানী মেটেকাৰ প্ৰজনন শক্তি ইমান বেছি যে এজোপা অপতৃণই প্ৰত্যেক ৮/১০ দিনৰ ভিতৰত দুগুণলৈ বৃদ্ধি পায়। আনকি সাত বছৰ মাটিৰ তলত পৰি থকা বীজো পানী পালে উদ্ভিদলৈ পৰিণত হয়। পানামা খালৰ ইঞ্জিনিয়াৰসকলে অনুমান কৰে যে যদি ইয়াৰ প্ৰতিকাৰৰ ব্যৱস্থা লোৱা নহয়, তেনেহ'লে ৩-৪ বছৰৰ ভিতৰত গোটেই খালটো বন্ধ হৈ যাব। বছৰত প্ৰায় ১২০০ টন কেঁচা সামগ্ৰী প্ৰতি হেক্টৰ পানী আয়তনত পাব পাৰি।

পানীমেটেকা সকলো পশুধনৰ উপযোগী খাদ্য। কেঁচা পানীমেটেকা গৰু, ম'হক খুৱালে গৰু, ম'হ গোবৰ পনীয়া হয় আৰু প্ৰজাৰো বেছি হয়। কিয়নো ইয়াৰ পানীৰ অংশ শতকৰা ৯২-৯৫ ভাগ। সেয়েহে খেৰ নাইবা আন কোনো শুকান বস্তুৰ লগত মিহলাই খুৱালে ইয়াৰ পৰা কিছু পৰিমাণে হাত সাৰিব পাৰি। এক-দুই চেণ্টিমিটাৰ জোখত কাটি দুই-এদিন ৰ'দ লগাই পানীভাগ কিছু আঁতৰাই গাহৰি, ঘোঁৰা, ছাগলী, ভেড়া আদিক খুৱালে ভাল হয়। মিল হিচাপে তৈয়াৰ কৰি শতকৰা ২-৩ ভাগ দানাত মিহলাই কুকুৰাৰ আহাৰত দিব পৰা যায়।

গড় হিচাপে শতকৰা পানীমেটেকাত থকা উপাদানসমূহ এনে ধৰণৰ -

পানীভাগ	-	৯০-৯৫ ভাগ
মাংসসাৰ	-	১০-১৫ ভাগ
চৰ্বি	-	১.২-১.৪ ভাগ
আঁহ	-	১৮-২০ ভাগ
খনিজ পদাৰ্থ	-	১৩.৮-২৫ ভাগ
শ্বেতসাৰ	-	৪৪.৫-৪৬ ভাগ
মুঠ শক্তিৰ পৰিমাণ	-	৩.৪৭ গ্ৰাম
কেলচিয়াম	-	২.৪২-২.৪৬ ভাগ
ফচ্ফৰাচ	-	০.৩৯-০.৪২ ভাগ
চডিয়াম	-	০.৫৬-০.৬২ ভাগ
পটাচিয়াম	-	৩.১-৩.৩ ভাগ
মেগনেচিয়াম	-	০.৫৬-০.৬০ ভাগ
চাল্ফাৰ	-	০.২৬-০.২৮ ভাগ
তুতীয়া	-	১৬.৭ পি.পি.এম.
দস্তা	-	৪৩.৪ পি.পি.এম.
মেঙ্গানিজ	-	১৯৩-১৯৫ পি.পি.এম.
মলিব্‌দেনাম	-	২.৫৬-২.৮৫ ভাগ

এই উপাদানসমূহ অইন কোনো স্থলজ ঘাঁহৰ তুলনাত কোনো ভাগেই কম নহয়। খনিজ পদাৰ্থসমূহ আন ঘাঁহতকৈ বেছি। ইয়াত থকা আঁহ ভাগ কম সেয়ে গাহৰিৰ খাদ্যত ভালদৰে যোগান পাৰি।

তৃণভোজী পশুখনৰ ক্ষেত্ৰত পানীমেটেকাৰ পুষ্টিৰ মান এনে ধৰণৰ - মাংসসাৰ ৮.৬৭ আৰু সকলোবোৰ পুষ্টিৰ সমষ্টি ৮০.৫৩ ভাগ।

এটা পূৰ্ণবয়স্ক গৰু, ম'হে দিনে ৮-১০ কিলোগ্ৰাম কেঁচা পানী-মেটেকা খাব পাৰে, প্ৰতি ১০০ কিলোগ্ৰাম ওজনত। শুকাই খুৱালে ইয়াৰ পৰিমাণ বঢ়াব পৰা যায়।

আমাৰ দেশী আৰু উন্নত জাতৰ গাহৰি আদিক দেহৰ ওজন অনুপাতে দিনে এনে ধৰণে খুৱাব পাৰি।

লেন্দৰেচ

দেহৰ ওজন (কিলোগ্ৰাম)	পানীমেটেকাৰ পৰিমাণ (কিলোগ্ৰাম)
১০-২০	৪-৫ কিলোগ্ৰাম
৩০-৫০	৬-৮ কিলোগ্ৰাম
৬০-৭০	৮-১০ কিলোগ্ৰাম
৭০-২০০	১০-১২ কিলোগ্ৰাম

লেন্দৰেচ

দেহৰ ওজন (কিলোগ্ৰাম)	পানীমেটেকাৰ পৰিমাণ (কিলোগ্ৰাম)
১০-২০	৪-৫ কিলোগ্ৰাম
৩০-৫০	৬-৮ কিলোগ্ৰাম
৬০-৭০	৮-১০ কিলোগ্ৰাম
৭০-২০০	১০-১২ কিলোগ্ৰাম

এনে ধৰণে খুৱালে দিনে প্ৰায় ২০-৪০ ভাগলৈ দানাৰ পৰিমাণ কমাব পাৰি আৰু গাহৰি পালনত মিতব্যয়ী হয়।

(উৎসঃ অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, খানাপাৰা, গুৱাহাটী ২২)